

Ağaddin BABAYEV
yazıçı-publisist, teatrşünas

Lənkəran Dövlət Dram Teatrının quruluşçu rejissoru, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Adil Ağakarim oğlu Zeynalov yaradıcılığının yetkinlik dövrünü yaşayan, yaratmaq eşqi tükünlə bitməyən sənətkarlarımızdır. Hazırladığı tamaşaları ilə teatr sənətində bugünkü simasını layəqətlə təcəssüm etdirən, digər həmkarları ilə çiyin-çiyinə sənət salnaməsinin canlı tarixini yaradan aktyor və eyni zamanda milli rejissorluq məktəbimizin parlaq nümayəndəsi olan A.Zeynalov zamanımıza qədərli sənətkarı, Xalq artisti Yaşar Nuriyin yetirməsidir. Vaxtilə böyük müəllimindən aldığı yaradıcı estafetini o, bu gün layəqətlə davam etdirənlə özünü geniş, hərtərəfli imkanlara malik əsl sənətçi kimi tanıtdıraraq, orijinal dast-xattı ilə Azərbaycanın teatr tarixində bənzərsiz simasını tapmış, sözünü demiş, yerini tutmuş aktyor və rejissor kimi tanınmışdır.

Adil Ağakarim oğlu Zeynalov

1960-cı il fevralın 20-də Lənkəran şəhərində anadan olmuşdur. Hələ orta məktəb illərindən sənə sənətinə marağı onu Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinə (ADMIU) gətirib çıxarmışdır. Amma məşhurluqdan keçməməsi Adilə heç də həvəsindən salmamış, ilk əmək fəaliyyətinə də məhz 1977-ci ildə hələ uşaqlıq dövründən arzusunda olduğu sənət ocağında-Lənkəran Dövlət Dram Teatrında sənə məşinisti vəzifəsinə başlamışdır.

Daha bir ildən sonra Adil yenidən birlik və bacarığın sinamağa qarar verərək sənədli film ADMIU-na təqdim etmiş, xoşbəxtlikdən bu dəfə bəxti gətirmiş, bütün imtahanların öhdəsindən

ÖMRÜN KƏMİLLİK ZİRVƏSİNDƏ

dən müvəffəqiyyətlə gələrək, musiqili komediya aktyorluğu şöbəsinə qəbul olunmuşdur.

Ali məktəb illərində

sənət müəllimi, Xalq artisti Yaşar Nuriyin və vokal müəllimi, Əməkdar artist Tatyana Bədriyevanın aldığı dərslər bütün fəaliyyəti dövründə onun ömür yolunda çıraqlı kimi sölə saçmış, hərtərəfli bilikli, yetkin fikirlili aktyor kimi yetişməsinə mühüm rol oynamışdır. Hərçün söz düşərək, Adil müəllimlərinin xatirəsinə dönəndə hörmətlə yada salaraq, bir aktyor kimi, xüsusən komik ampulada, formalaşmasında Yaşar Nuriyin zəhmətini böyük olduğunu etiraf etmiş, əldə etdiyi bilik və bacarığın görə bütün ömrü boyu bu böyük sənətkarə minnətdar olduğunu bildirmişdir.

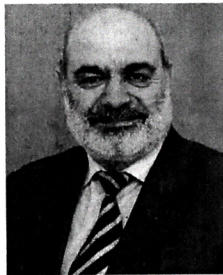
Ali təhsilini başa vurandan Adil haqqı çəhrəbi xidmətə çağırılmış, iki ildən qıllaqandan sonra-1983-cü ildə toy-natla yenidən doğma kollektivə -Lənkəran Dövlət Dram Teatrına qayıtmışdır.

Bu sənət ocağında gənc aktyorun ilk rolu Cəlil Məmmədquluzadənin "Ölümlər" məhsuliyasında Lal obrazı olmuşdur. Mahiyyətcə bu rolan sənədə birçə kəlmə də sözünün və qəbəri imkanlarının olmamasına baxmayaraq, Adil məharəti iya təzə ilə ilk sənətlərdən tamaşaçıların nəzər-diqqətini özünə cəlb etmiş, bu oyunda həmişə Lənkəran teatrında daha bir istedadlı "üldüz"ün parladığı anlamına gəlmişdir. Sonrakı döv-

lərdə onun sənədə yaratdığı Ü.Hacıbəyovun "Olanlardan-keçənlərdən" tamaşasında Həkim, Müəllim və Talab, Ə.Nesinin "İntihar"ında Emin Əfəndi, Ə.Hacıverdinin "Bəxtsiz cavan"ında Hacı Səməd ağa, "Ağa Məhəmməd şah Qacar"da Cəfərqulu şah, M.F.Axundovun "Molla İbrahimxəlil kimiyə-gör" komediyasında Molla İbrahim, Mustafayev Karimnin "Pişyada Mahmud"unda Mahmud, H.Mirzəməmmədün "Pənah xan Cavanşir" dramında Nadir şah, Sofoklun "Şah Edip" faciəsində Korifey və onlarla digər bu kimi rollar Adil Zeynalovun kamillik bir aktyor yetişməsinə qələməsində trampil olmuşdur.

Yadımdadır,

1990-92-ci illərdə respublikanın digər sənət ocaqları kimi Lənkəran teatr da ölkədəki sosial-iqtisadi və siyasi sistemin bərabər vəziyyətə düşməsinə səbəb olan qəza dağılmaq təhlükəsi qarşısında qalmışdır. Teatrın baş rejissoru və aktyorların aksiyor-yot doğma iş yerini tərk edib getmələri, Adil Zeynalovun da sayda həmkarları ilə birlikdə bütün mövcud çətinliklərə sinə gərəkərək, teatrın fəaliyyətini dayandırmasında imkan vermişdir. Ailələrinə dolandırmaq naminə hətta fəhliyyət etməkdən belə çəkinməyən Adil və məsləhətləndirən digəmlərin yaşaması üçün bütün bilik və bacarıqlarından, istedadlarından maksimum istifadə edərək sənət noticəsinə teatrın bəhrədarın çixməsinə nail olmuşdur.

Ünvanmıllı Lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra bütün sahələrdə olduğu kimi, insəncətin, o cümlədən teatr sahəsində də inqilabi dəyişikliklər baş vermişdir. Teatrın maddi-rəvəti bəzəsinin gücləndirilməsinə dövlət qayğısı qat-qat artırılmışdır.

Bu dövrdə

aktyor Adil Zeynalov həm də rejissor kimi çalışmağa başlamışdır. Onun quruluş verdiyi tamaşalar tələkə sənətsəvərlərin deyil, eləcə də teatr müəssisəsinin diqqətini özünə çəkmişdir. Çox keçmədi ki, teatrın rəhbərliyi Adil Zeynalovun quruluşçu rejissor vəzifəsinə götürülməsini Mədəniyyət Nazirliyindən xahiş etdi. Teatrın xahiş nazirlik tərəfindən müsbət qarşılandı və A.Zeynalov quruluşçu rejissor statusna daxil edildi.

Tamaşalarda oynamaqla yanaşı, indi o, həm də müxtəlif səpkili əsərlərin quruluşunu verir. Ayrı-ayrılıqda H.Cavidin "Ana", V.Əzimzadənin "Nəsrəddin", L.Korsinskiyin "Kələkbaz", Ə.Səmədinin "Deyirman əhvalatı", "Toyda Çələntano oxuyur", V.Nişçin "Nazirin xanımı", M.İbrahimbəyovun "Kərgədan buyuzu", Elçinin "Dəlaxanadan doli qaçıb", V.Səmədoğlunun "Mamayı kişinin yuxuları", L.Əfəndiyevin "Qoribo oğlan", Ş.Başbəyovun "Demir qadın", Elçinin "Cəhənnəm yuxuları",

A.Saiqın "Ooç Polad", Əli Əmirlinin "Köhnə ev", Hafiz Mirzənin "Moskvalı gəlin", ümumilikdə 50-dək pycə A.Zeynalovun rejissor seçildiyindən keçmiş, uğurlu sənətə həyatı qazanmışdır. Bu tamaşaların aksiyor-yot bu gün də teatrın repertuarında özünə möhkəm yer tutmuşdur.

Adil Zeynalov kinoda yaratdığı rolları da saymaqla qurtarmaz. Aktyor "Qatlı günü", "Biğ əhvalatı", "İyirmi ildən sonra", "Durnalı qayıtdı", "Qırxıncı qapı", "Susmuş vıdan" və digər bədii filmlərdə, teleşeriallarda bir-birindən maraqlı obrazlar yaratmışdır. "Qatlı günü" və "Durnalı qayıtdı" filmlərində yaratdığı Lal və Bağ rolları ona Gürcüstan Kino Akademiyasının keçirdiyi festivalda "Ən yaxşı kişi" rolunun ifaçısı mükafatını qazandırmışdır.

A.Zeynalov Lənkəran teatrının kollektivində arısında da böyük hörmət və nüfuzə malikdir. O, teatrdə yeni Azərbaycan Partiyasının ilk təkilatının sədri, Bədii Şurasının və həmkarlar təşkilatının idarə heyətinin üzvüdür.

Prezident İlham Əliyevin 9 may 2012-ci il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə A.Zeynalov "Əməkdar artisti" fəxri adına layiq görülmüşdür. Adil Zeynalovun portret cizgilərinə daha nə əlavə etmək olar? O, səmimi olduğu qədər də həssas, təmkinli insandır. Əz dəvətrəni ilə trafedaklara hər zaman inam və qətiyyət, məhəbbət və hörmət hissləri aşılayır. Adil həm də tapdandan dərmağa qədər vətənpərvər bir insandır.

Bu günlərdə A. Zeynalovun həyatında daha bir əlamətdar hadisə baş verib - onun 60 yaşına tamam olub. Deyərlər ki, 60 yaş ömrün kamillik dövrüdür. Deməli, Adil hələ mirdrillik zirvəsinə qalxan yolumu başlanmışdır. Köksü Azərbaycan sevgisi ilə çirpənən dostumuz, inanırıq ki, hələ bundan belə daha neçə-neçə illəri arxada qoyacaq, maraqlı rolları və sahə əsərləri ilə tamaşaçıların qəlbinə fəth edəcəkdir.

Lənkəran

